

Adaptarea la Schimbări Climatice în Sectorul Asigurărilor

Strategia Națională privind
Adaptarea la Schimbările Climatice
pentru perioada 2023-2030 cu
perspectiva anului 2050

Schimbări climatice în România

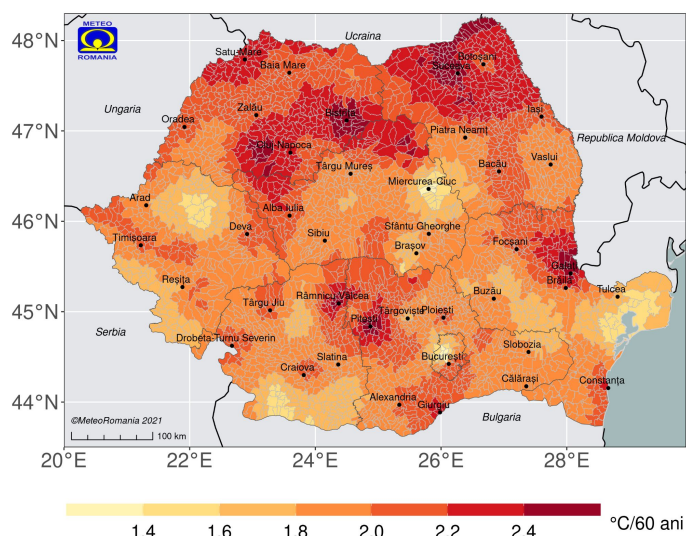

Temperatura aerului

Climat actual (1961-2020):

- Temperatura medie anuală a aerului (TMAA) în România este de 9,2°C
- TMAA a înregistrat creșteri de 1,3°C-2,6°C; temperatura maximă prezintă creșteri mai importante (3,1°C) decât minima (1,9°C)
- Cel mai cald an în România: 2019 (+2,2°C abatere), iar cel mai rece 1985 (-1,9°C abatere).

Tendențe observate în temperatura medie anuală a aerului

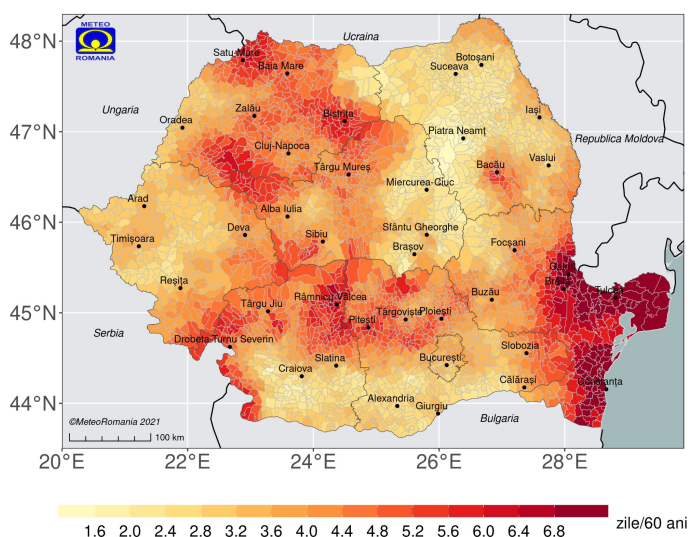

Extreme termice

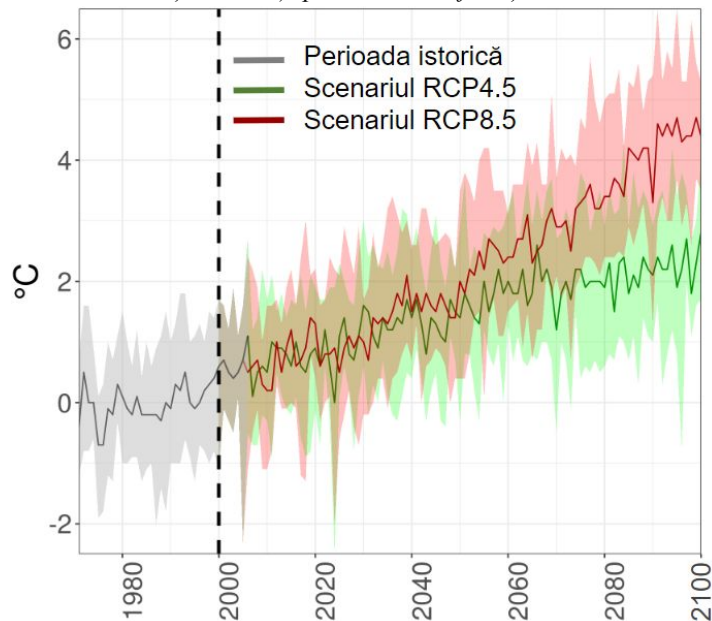
Climat actual:

- Creștere a expunerii la stres termic prin căldură excesivă (ex. nopți tropicale - $T_n \geq 20^\circ\text{C}$, valuri de căldură - 3 zile consecutive cu peste T_x90)
- Diminuarea frecvenței extremelor negative.

Tendențe observate în durata anuală a valurilor de căldură

Evoluția abaterilor temperaturii medii anuale a aerului (scenariile RCP4.5 și RCP8.5), perioada de referință 1971-2000

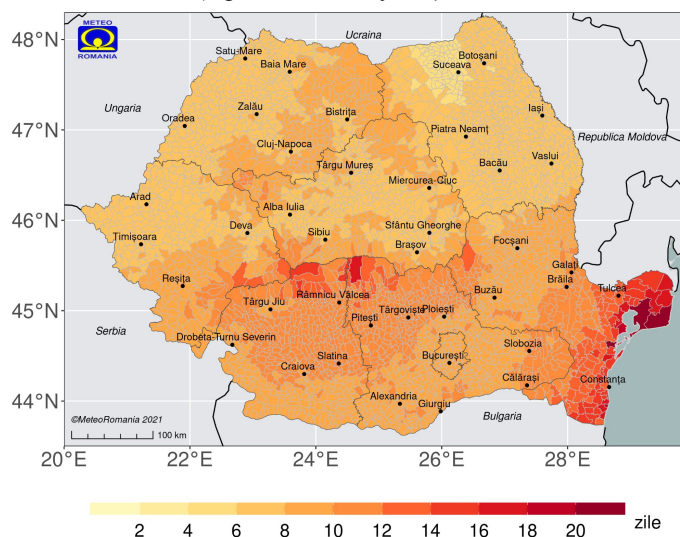
Climat viitor (2030-2100 versus 1971-2000)

- Amplificare treptată a procesului de încălzire, mai ales după 2050
- Creșterile preconizate sunt de până la 4,0°C în scenariul pesimist (RCP8.5) și 2,2°C în scenariul moderat (RCP4.5).

Climat viitor:

- Amplificarea extremelor pozitive și diminuarea celor negative
- Creșteri însemnate a nopților/zilelor tropicale, zilelor caniculare și valurilor de căldură.

Schimbări în durata anuală a valurilor de căldură în 2071-2100 (scenariul RCP8.5), perioada de referință 1971-2000

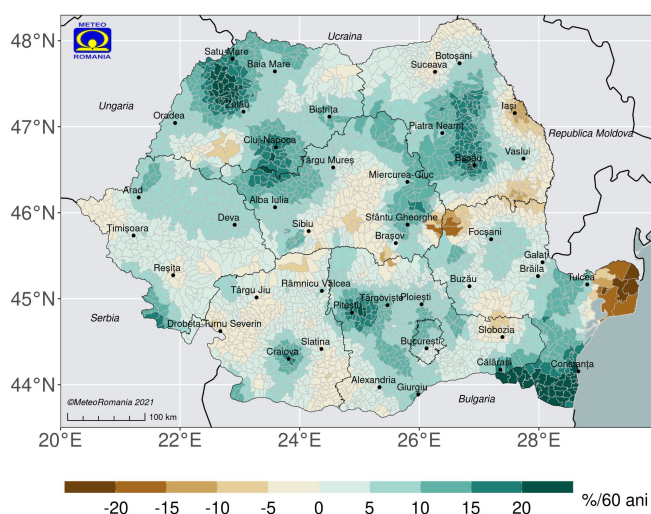
Schimbări climatice în România

Precipitații

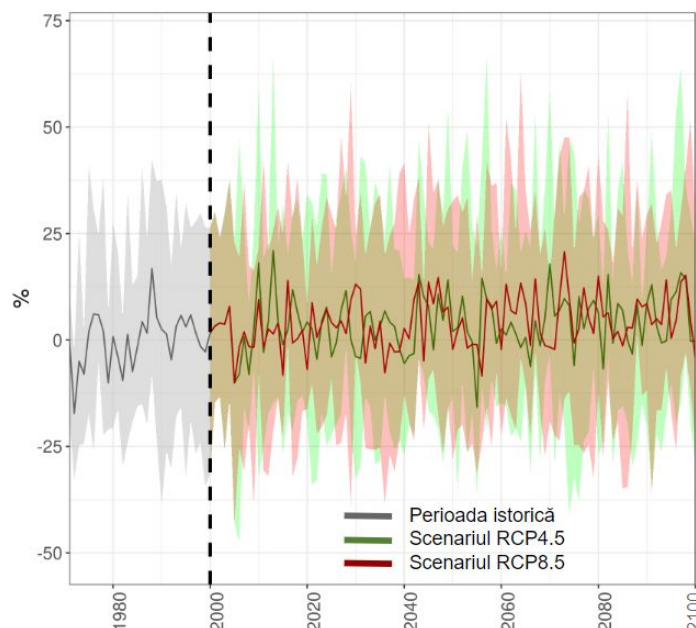
Climat actual (1961-2020):

- Cantitatea medie anuală de precipitații (CMAP) în România este de 649,2 mm.
- CMAP a rămas în general stabilă, cu tendință slabă de creștere (5% / 1961-2020).
- Cel mai ploios an a fost 2005 (892,7 mm, +43% abatere), iar cel mai secetos 2000 (417,7 mm, -33% abatere).

Tendințe observate în cantitatea anuală de precipitații

Evoluția abaterilor cantităților medii anuale de precipitații (scenariile RCP4.5 și RCP8.5), perioada de referință 1971-2000

Climat viitor (2030-2100 versus 1971-2000):

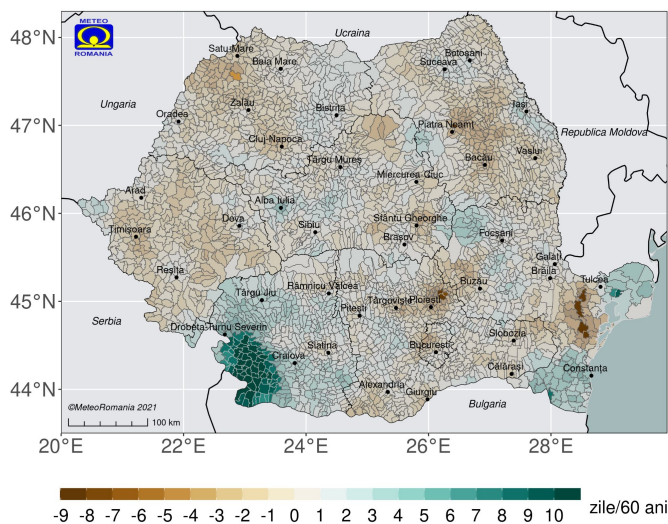
- Semnal de schimbare neomogen, diferențiat regional.
- Schimbările preconizate în CMAP indică atât creșteri (RCP8.5), cât și scăderi ușoare (RCP4.5) până în 2030-2050 și creșteri mai pronunțate după 2070 (ambele scenarii), mai ales în jumătatea de nord a țării.

Extreme pluviometrice

Climat actual:

- Intensificare a caracterului de torențialitate al precipitațiilor
- Accentuarea fenomenului de secetă, mai ales în arealele deja afectate.

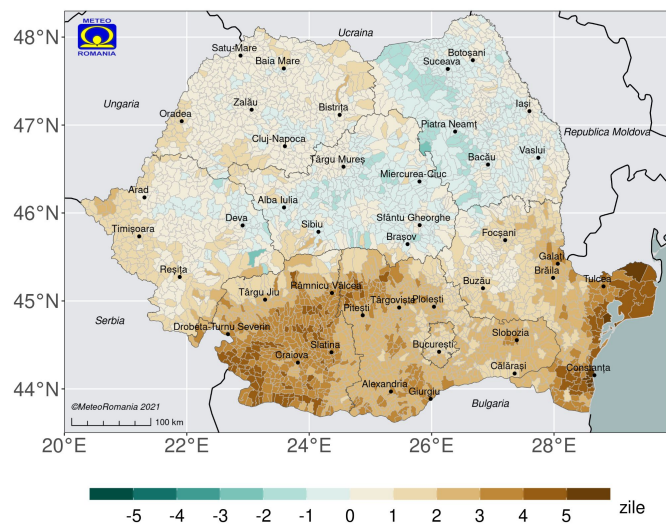
Tendințe observate în numărul maxim de zile fără precipitații

Climat viitor:

- O continuare a semnalelor observate în climatul actual, cu diferențieri regionale
- Accentuarea secetei în jumătatea de sud a țării, creșteri ale zilelor cu precipitații abundente în majoritatea regiunilor țării.

Schimbări în numărul maxim de zile fără precipitații (2071-2100 versus 1971-2000, scenariul RCP8.5)

Indici și indicatori climatici relevanți pentru sectorul asigurărilor

Fenomenul de arșiță

Fenomenul de arșiță în România se va intensifica continuu în perioada 2021–2050, contribuind la amplificarea stresului termic agroclimatic.

Frecvența, durata și intensitatea valurilor de căldură.

Frecvența, durata și magnitudinea valurilor de căldură au tendință de creștere pe tot teritoriul României, cu diferențieri regionale și în funcție de scenariu și orizontul de timp analizat.

Numărul mediu de zile cu precipitații abundente (> 20 mm/zi)

În toate regiunile țării se așteaptă o creștere a numărului mediu anual de zile cu precipitații abundente care pot afecta areale extinse, prin creșterea expunerii la inundații și viiturile rapide.

Intensitatea precipitațiilor

Intensitatea precipitațiilor prezintă o tendință robustă de creștere pentru orizonturile viitoare de timp determinând producerea de viituri rapide în bazine hidrografice mici și foarte mici, și generând de multe ori pagube materiale majore și pierderi de vieți omenești

Numărul zilelor cu grindină

Acesta a crescut în mai multe regiuni în ultimele decenii. Cea mai mare frecvență a acestui fenomen este înregistrată în regiunea de dezvoltare Centru. Astfel, între 1961 și 1970 se înregistrau în medie 1,4 zile/an, însă în ultimul deceniu, se observă o creștere la 2 zile/an.

Numărul de zile cu rafale de vânt

Acesta arată o creștere în majoritatea regiunilor de dezvoltare, în special în scenariul RCP 4.5. Pentru RCP 8.5, este estimată o frecvență mai ridicată doar în cazul regiunii de dezvoltare Nord-Est (de până la 0,25 zile în plus în orizontul 2071-2100)

Impactul observat al schimbărilor climatice asupra sectorului asigurărilor

Expunerea crescută la evenimente meteorologice extreme determină **scăderea capacității de reasigurare accesibilă** ceea ce duce la pierderi financiare mai frecvente și mai severe decât s-a estimat anterior.

Povara crescută pentru asiguratorii de sănătate din cauza stresului termic mai mare, a calității mai slabe a aerului, a bolilor transmise prin vectori dar și a celorlalte evenimente meteorologice extreme.

Schimbările climatice reprezintă o amenințare iminentă pentru stabilitatea și sustenabilitatea operațiunilor de asigurări atât pe termen scurt cât și lung.

Riscuri de răspundere: schimbările climatice ar putea expune entitățile asigurate la litigii rezultate din nerespectarea legislației referitoare la schimbările climatice.

Riscuri fizice: pierderi financiare directe și despăgubiri care rezultă din frecvența și/sau severitatea evenimentelor meteorologice extreme (inundații, furtuni și grindină).

Riscuri de tranziție: pierderi financiare rezultate din tranziția de la o economie bazată pe combustibili fosili pe măsură ce asiguratorii și asigurații se adaptează la schimbările climatice.

Asigurările și Calitatea Aerului

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), poluarea atmosferică constituie cel mai mare risc legat de mediu pentru sănătatea umană în Uniunea Europeană (UE). În fiecare an, în UE, acest tip de poluare cauzează în jur de 400 000 de decese premature, iar costurile sale externe legate de sănătate se ridică la sute de miliarde de euro. Persoanele din zonele urbane sunt deosebit de expuse la acest risc. Particulele în suspensie, dioxidul de azot și ozonul de la nivelul solului constituie poluanții atmosferici considerați răspunzători pentru cea mai mare parte dintre aceste decese premature.

Asigurarea de răspundere civilă decurgând din poluare accidentală este un produs pe care companiile de asigurări îl comercializează în special pentru persoanele juridice cu scopul de a oferi acoperire pentru răspunderea civilă delictuală angajată în conformitate cu legea din România și declanșată ca urmare a producerii unor evenimente poluante asigurate urmare a activității desfășurate în cadrul amplasamentului asigurat, în timpul perioadei de asigurare

Ce asigură polițele de răspundere civilă în caz de accident provenit din poluare:

- sumele compensatorii pe care poluatorul este obligat, printr-o sentință definitivă și irevocabilă emisă de instanțele din România, să o plătească terțelor persoane păgubite cu titlu de prejudicii, ca urmare a producerii unor evenimente asigurate;
- costurile rezonabile pentru acțiunile urgente întreprinse imediat după producerea evenimentului poluant pentru limitarea sau prevenirea extinderii prejudiciului, conform reglementărilor legale în vigoare, în sublimita unui procent din limita răspunderii pe eveniment precizată în poliță;
- cheltuielile de judecată făcute de persoana păgubită pentru îndeplinirea formalităților legale în vederea obligării la plata despăgubirilor ca urmare a producerii unui eveniment asigurat, dacă există obligativitatea de despăgubire prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă și cheltuielile de judecată stabilite de lege ori de către instanțele de judecată, dacă sentința obligă la plata despăgubirilor, în sublimita unui procent din limita răspunderii pe eveniment. .

Exemple de bune practici pentru adaptarea sectorului asigurărilor la schimbările climatice

Asigurătorii joacă un rol esențial în lupta globală împotriva schimbărilor climatice prin plata daunelor cauzate de evenimentele meteorologice extreme, prin capacitatea considerabilă de a face investiții pe termen lung în infrastructură pentru a sprijini adaptarea și atenuarea schimbărilor climatice dar și prin expertiza lor în managementul riscurilor de a ajuta guvernele, companiile și comunitățile să dezvolte reziliență (Adcock and Francis, 2021).

Polița de asigurare împotriva dezastrelor naturale (PAD) este un exemplu de adaptare al sectorului asigurărilor la schimbări climatice și reprezintă primul pas în asigurarea locuinței în România. Prin polița PAD sunt acoperite daunele produse locuințelor ca urmare a unui dezastru natural, ca efect direct sau indirect al acestora.

Numeroase asociații internaționale, precum International Association of Insurance Supervisors (IAIS), The Geneva Association, etc., sau companii private (KPMG, Deloitte, etc.) dezvoltă cercetări pentru o mai bună înțelegere a impactului schimbărilor climatice în stabilitatea și sustenabilitatea operațiunilor de asigurări.

Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) a publicat în ianuarie 2023 *Raportul privind includerea de către asigurători a măsurilor de adaptare la schimbările climatice în practicile lor de subscriere pentru asigurările generale.*

Climate Change Risk Assessment for the Insurance Industry

A holistic decision-making framework and key considerations for both sides of the balance sheet

February 2021

Application guidance on running climate change materiality assessment and using climate change scenarios in the ORSA

EIOPA-BoS-22/329
02 August 2022

Mesaje cheie din Strategia Națională de Adaptare la Schimbările Climatice

Necesitatea acțiunilor de adaptare se impune pe fondul schimbării climatice fără precedent, dar mai ales a creșterii frecvenței și intensității fenomenelor meteorologice extreme. Utilizând cele mai performante tehnologii și metode existente pentru monitorizarea climatică și evaluarea de impact și în linie cu ambițiile europene, România trebuie să își asume o adaptare mai rapidă și mai eficientă pentru toate sectoarele cheie.

Efectele schimbărilor climatice au devenit din ce în ce mai mult palpabile și mai greu de ignorat. Sectorul asigurărilor este afectat în mod direct de acestea iar companiile de asigurări și reasigurări trebuie să dezvolte metodologii și instrumente pentru evaluarea riscurilor asociate.

Strategia Națională de Adaptare la Schimbările Climatice pentru perioada 2022-2030 cu perspectiva anului 2050 abordează un număr de 13 sectoare cheie la nivelul României și stabilește obiectivele sectoriale de adaptare pe baza impactului potențial.

Măsurile de adaptare trebuie să se afle în concordanță cu acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. Cele două problematice trebuie să fie abordate complementar deoarece măsurile de adaptare nu pot compensa absența măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Adaptarea la schimbările climatice înseamnă, în primul rând creșterea rezilienței și reducerea vulnerabilității, dar și exploatarea oportunităților create de schimbarea climatică.

Adaptarea la schimbările climatice necesită o abordare trans-sectorială.

Instrumente suport pentru procesul decizional pentru adaptarea la schimbări climatice

Platforma națională de adaptare la schimbările climatice, RO-ADAPT, este principalul instrument inovator conceput pentru fundamentarea politicilor și strategiilor de adaptare la nivel național și sectorial.

Asigurările reprezintă unul dintre cele 13 sectoare relevante la nivel național care se regăsește în cadrul platformei RO-ADAPT. Acest fapt este menit să faciliteze și să promoveze adoptarea unor politici sectoriale care să facă sectorul asigurărilor din România mai rezilient și adaptat la schimbările climatice viitoare. Platforma oferă date și informații privind indicatorii climatici relevanți și impactul schimbării acestora asupra sectorului asigurărilor.

Asigurări

Impactul schimbărilor climatice este deja vizibil în sectorul asigurărilor, având drept consecință creșterea costurilor daunelor și pierderilor cauzate de evenimentele meteorologice extreme...

[Citește mai mult →](#)

În sinergie cu RO-ADAPT, platforma europeană de adaptare la schimbările climatice, Climate-ADAPT, oferă instrumentele de suport necesare pentru adaptarea sectorului asigurărilor. Platforma oferă informații aplicative privind evaluare de impact sau exemple de bune practici care pot fi adaptate și adoptate la nivelul României.

**Climate
ADAPT**

Măsuri propuse pentru adaptarea la schimbări climatice

Extinderea facilităților din actualul Cod Fiscal pentru deducerea fiscală a polițelor facultative pentru locuințe împotriva unei game largi de dezastre naturale provocate de efectele schimbărilor climatice.

2023 - 2030

Includerea pe lista de beneficii de asistență socială administrate de Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială a polițelor PAID pentru persoanele fizice care beneficiază de ajutor social.

2023 - 2030

Sprijinirea fermierilor români să beneficieze de asigurare privată pentru gestionarea riscurilor climatice care afectează producția agricolă sau efectivele de animale din fondurile UE alocate în Pilonul II din PAC, prin Măsura 17.

2023 - 2030

Realizarea unor studii privind gruparea produselor de asigurare pentru redistribuirea și reducerea riscului financiar asociat dezastrelor naturale produse de efectele schimbărilor climatice.

2023 - 2030

Realizarea unor cursuri de instruire a personalului companiilor de asigurări cu privire la riscurile climatice prin parteneriate cu comunitatea științifică.

2023 - 2030

Proiect

„Consolidarea capacității instituționale pentru îmbunătățirea politicilor din domeniul schimbărilor climatice și adaptarea la efectele schimbărilor climatice”

Cod SIPOCA/MySmis:610/127579

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Bvd. Libertății nr. 12, Sector 5, București, România
Tel: 021/408 9642 | Fax: 004 021 408 9615 | E-mail: comunicare@mmediu.ro |
pagina web: <http://www.mmediu.ro>

Administrația Națională de Meteorologie
Șos. București-Ploiești nr.97, Sector 1, 013686, București, România
Tel: +40 21 318 32 40 | Fax: +40 21 316 31 43 E-mail:
relatii@meteoromania.ro <https://www.meteoromania.ro>

Institutul de Geografie al Academiei Române
Str. Dimitrie Racoviță, nr. 12, Sector 2, 023993, București, România
Tel: +40 21 313 59 90 | Fax: +4021 311 12 42| E-mail: igar@geoinst.ro
<http://www.geoinst.ro>

EPMC CONSULTING SRL
Strada Fagului nr. 11, Cluj-Napoca, România
Tel/Fax : +40 264 411 894| E-mail: office@epmc.ro | pagina web:
<http://www.epmc.ro>